



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &  
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.  
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in  
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

**Conlin, Johann Rudolph**

**Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI**

**VD18 10209328**

Num. LVI. Josephus Renatus Imperialis Januensis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)



Num. LVI.

# JOSEPHUS RENATUS IMPERIALIS JANUENSIS.

**J**osephus Renatus S. Georgii Cardinalis Januensis natus est An. 1651. 29. Aprilis. Illustrissima Imperialium Familia paucas inter in urbe Januensi præclara viget. Inde Joannes Imperialis prodiit, quem summa prudentia ad ducale solium Januæ evexerat. Ejus Filius Joannes Vincentius in literarum studio præstantissimus erat; Hinc eximie virum doctrinæ, scientiarum Academiæ per Italiam in dignissimum membrum passim adoptarunt. Imprimis suâ ipse manu illustria poemata tam eleganter conscripsit, ut ex sacro Helicone aquas pleno pectore hausisse crederetur. Neque tamen Parnasso usque adeo affixus tenebatur, ut seria negligere; immò amoenissimo vir ingenio, cum se ad publica fori negotia transferret, eum gustu ab omnibus audiebatur. Quam in gravissimis Aularum negotiis præpotens esset, Philippo IV. Hispaniarum Regi luculenter exhibebat, cujus in Aula Romana & Mantuanâ legatum eximiâ sui commendatione agebat; certè multis præclarus meritis Principatum sancti Angeli in regno Neapolitano regiâ munificentia obtinuerat. Sed Illustrissima hæc Familia tunc ut plurimum gloriæ apicem attingere visa, cum in Eminentissimo nostro Purpurato Josepho Renato Imperiali debitam virtutibus Purpuram intueretur. Ea in meritissimum virum cadebat jamdum sub Alexandro VIII. An. 1690. die 13. Februarii; postquam enim sub Innocentio XI. Pontificium Thesaurarium egisset, dignissimus Alexandro, Innocentii in Pontificatu Successori videbatur, qui optimus thesauri Ecclesiæ Custos, in Gazophylacio Ecclesiæ ipsemet reponeretur. Cardinalis factus, ad Ferrarienses Legatus ibat, apud quos prorsus præclaras Ecclesiasticæ æquæ atque civilis gubernationis artes ita exercebat, ut Vicario ejus Regimine beatum nemo non se crederet. Inde per plures sacræ Reipublicæ Præfecturas transiens, prorsus eadem integritatis laude ubivis fulgebat; nam cum consilio, probitate, & eruditione in omnium oculis inclaresceret, omnibus probabatur, qui omnium commodis natus videbatur. Sacræ Familiæ Divi Augustini Protector An. 1698. ut esset, rogabatur. Et hæc doctissima orbis sydera, sapientiæ Lumen ipsemet, quam lubentissimè in suam Protectionem suscepit. Et quis non in præclaris illis Filiis Augustinum dignoscat? Hic necdum vicennis prædicamenta Aristotelis cum multorum stupore sagacissimo ingenio comprehenderat. Etiam isti verè philosophantur, cum vitam rectissimæ rationi conformem juxta veram & Christianam Philosophiam integerrimè transigunt. Erat Augustinus Orator incomparabilis, qui ethnicâ adhucdum superstitione imbutus Tagosta, Carthagine, Romæ & Mediolani ita perorare auditus est, ut ab ejus ore defixi omnes hærerent; postea attrahebat; nec degeneres filii, cum cathedram conscendunt, oracula fundunt, & docent, quæ recta sunt. Augustinus fulmen erat Manichæorum, quorum errores suæ sapientiæ torrente inundabat. Sacra hæc Familia (si in Apostolico hoc Collegio unam excipiamus stellam exorbitantem) Sacram fidem longè fortissimè propugnat, suo etiam sanguine Ecclesiam millies purpuravit, & pro uno infelici Apostata plurimas Christi Confessorum myriades exhibet. Nec minùs Eminentissimus Purpuratus Imperialis Hiberniæ Regni Patrocinium suscepit; Hinc in Aula Principis Jacobi Francisci Eduardi è Stuardorum Regiâ Familiâ frequens versatur. Hyberniam aliquando Insula Sanctorum nuncupabatur. Quatuor Archi-Episcopatus Armachanum, Dublinensem, Tuanensem & Casseliensem præter Episcopatus viginti & octo numerabat:

non



non defunt, qui à Sancto Jacobo, Bonnanerge (id est, tonitruī filio) dicto Evangelium ibi primò omnium prædicatum asserant; certè à Sancto Patritio, Martini Turinensis Episcopi Sororis filio, doctrina Christi latè in eo regno disseminata. Inde Columbanus, Galli, Kiliani, alique Sanctitatis Magistri in Germaniam commigrârunt; ut his Hyberniæ Syderibus cœlum Germanicum illuminatum magna ex parte debeatur. Sed quantum Sancta olim Hybernia diversa est ab illa! nam postquam Henricus VIII. regium Hyberniæ titulum primus omnium assumpserat, primus etiam omnium erat, qui florentissimum hoc regnum longè infelicissimum reddiderat. Primatum Ecclesiæ cum is sibi arrogaret, ferro & igne debebat, qui suis mandatis obstrepebant. Infandum dictu! Novum illud Ecclesiæ Anglicanæ caput Henricus Thomam Archiepiscopum sepulchro erutum, inaudito hæctenus iudicio publicè condemnatum, eò quòd Henrico II. olim Regi in Ecclesiasticos jus sibi arroganti adversatus fuisset, omni Sanctitatis titulo & honore exuerat, interminatus mortem omnibus eum veneraturis, quem innumeris claruisse miraculis exploratissimum fuerat. Porro Rex iste innumera procerum nobiliùmque cæde purpuratus existerat. Ex quibus Cardinales II. Archiepiscopi III. Episcopi XVIII. Abbates XIII. Decani XXX. Canonici LXXIV. Sacerdotes D. Theologiæ Doctores L. Duces Marchiones, Comitèsque XII. Barones XXIX. Nobiles CCCXXXVI, præter LXX. millia plebejorum existebant. Dein licet is Rex, æstimatis totius Angliæ possessionibus, plus quàm tertiam bonorum partem regio fisco vindicasset, ea tamen Ecclesiasticorum bonorum opulentia inexhaustæ illius Aulæ voragini explendæ nequiquam sufficiebat; nam Rex ipse pauper moriebatur, & publicis sumptibus sepeliendus fuerat, cui sex boum plaustra aurum argentumque à templo Divi Thomæ Archiepiscopi paulò ante afferebant. Hoc Regnum protegendum Eminentissimus Purpuratus Imperialis suscepit; nec ille quiequam magis Sanctissimis votis ambit, quàm ut alter Patritius esse queat, qui Hybernicum cœlum, tristi ecclipsi involutum, tandem illuminare queat. Universitatis itidem Ostiensis & plurium aliarum Protector factus, exhibuit, quàm pro no affectu scientiarum ipsemet Apollo, in reliqua orbis Lumina ferretur. Præfatus della Sac. Congregatione del Buongoverno creatus, absolutus Magister videbatur, qui optimi Regiminis artes traderet unà, & exerceret. Credo equidem Virum, in Historiâ versatissimum, inde benè regnandi principia hausisse; nam ejus historia Aquilensis doctissimè elucubrata, & Publicis typis commissa, satis edocet, quàm is eo in studio insignis existat. Ao. 1711. præclarus hic Princeps ad Carolum III. Hispaniarum regem, paulò post in Romanorum Imperatorem electum, Legatus à Latere ibat. Quantum fidei in ejus prudentia sanctissimus Pater collocarit, ex ejus ad Romanos Purpuratos verbis die XIV. Octobris Anno MDCCXI. habitis luculenter colligi potest, quæ paucis præmissis, sic se habebant. *Ad Carolum Regem, quem ante duos annos hac ipsa die, videlicet decimâ quartâ Octobris in Consistorio nostro Secreta Hispaniarum Regis titulo nuncupare decrevimus, deputare intendimus Dilectum filium nostrum Josephum Renatum S. R. E. Cardinalem Diaconum Imperialem, cui eximia virtutes, ac imprimis Pietas, Prudentia, integritas, alique præclara generis & animi dotes, ad amplissimum hoc munus è dignitate sedis Apostolica gerendum egregiè suffragantur; ut quamprimum sic deputatus Mediolanum se conferat, nostram ibi Apostolicam Benedictionem Regi deferat, incolumem in Italiam adventum gratuletur, felix faustumque in Germaniam, quam repetit, iter apprecetur, ac nostra demum illi explicet vota, ut hoc idem ejus iter in exoptata publica tranquillitatis cedat auspiciis.* Ergo ad tam magnificam destinatus Legationem Imperialis, Pontificiâ dignum Majestate comitatum unà secum trahebat, qui quidem gentilium in sagulis colorem præferabant, ad centum & viginti numerabantur. Cum Ducatus Mediolanensis fines attigisset, obvium sibi habuit Julium è Vicecomitibus Mediolanensem, quem Augustissimus Rex, ut in occursum tantî Legati tenderet, Regiis mandatis instruxerat. Cum non infra duas Leucas Mediolano abesset, Regius currus, quem sex generosi equi trahebant, venienti præsto erant; quo conscenso, Mediolano propiùs accedebatur. Cum portam, ut vocant, Romanam attigisset, relicto curru in equum, Regali magnificentia instructum, Eminentissimus Imperialis sese transferebat.



Et statim Carolus Hispaniæ, Bohemiæ & Hungariæ Rex affuit, quem generosus caballus, tantoque Sessore superbus, vehebat. Salutatione mutua defuncti, urbem ingrediebantur. A dextris Carolus adequitabat; ejus sinistram Eminentissimus Purpuratus ita tenebat, ut pari passu uterque progrediretur, supra utrumque umbella gerebatur, quam procerum nobilissimi manu tenebant. Ponè insequabatur Eminentissimi Imperialis Umbella, auro argentoque affabrè distincta, quam ex facultate Juridica octodecim insigniores manu gestabant, totidem aliis è Medicorum collegio in vices subeuntibus, aderat unà loci Archiepiscopus Borromæus præter complures Episcopos, & Infulatos Abbates, quos ea celebritas eò advocaverat: sequebantur Cathedralis Ecclesiæ Canonici Universi, nec non Monastici Ordines omnes, & Clericorum, quantus apud Mediolanenses, longissimus ordo. Germani & Itali proceres certare visi, qui ad Maximini Pontificis & Regis Catholici obsequium priores advolarent. Dicasteriorum Mediolanensium dynastæ suo officio aderant unà universi, & in Gemino hoc sole (Pontificio Uno, Cæsareo Altero) alta contemplatione defixi hærebant, ex tam amica constellatione & syderum concursu non Italiæ modo, sed Orbis propemodum universi felicitatem augurantes. Toto illo Legationis tempore Josephus Renatus Imperialis nullis satis laudandam encomiis prudentiam Regum sapientissimo ita probabat, ut is in suis ad Maximum Pontificem datis literis significaret, Principem Virum ad se extraordinarii Legati munere venisse, in quo singularem Integritatem cum summâ prudentiâ conjunctam repererit. Certepiissimus Rex nulla obsequiorum genera in Imperiali excolendo prætermisit, & proni in Pontificem, & rem Catholicam animi luculenta testimonia exhibuit. Rei veritatem Eminentissimus Purpuratus in sua ad Pontificem oratione, post suum Mediolano reditum satis comprobabat. Tunc quidem ita coram Sanctissimo perorabat. *Sanctitatis vestrae mandatis obtemperans, Apostolicæ fretus Benedictione, Mediolanum me contuli, Catholico Hispaniarum Regi Carolo III. nuper in Imperatorem Electo Sanctitatis vestrae nomine felicem in Italiam adventum gratulatus sum, prosperumque eidem in Germaniam iter auspiciatus paternæ benevolentia, ac intimæ Pontificiæ Charitatis sensus simul exposui. Præclara hæc Apostolica benignitatis argumenta filiali, qua par erat, devotione eximius pietate & zelo Rex excepit, paratumque sapius se professus est ad ea omnia erga sanctitatem vestram & sanctam sedem Apostolicam præstanda, qua obedientissimum filium deceant; quam Regii animi Propensionem jam non verbis tantum, sed & factis (quoad per tempus licuit) confirmavit. Quidquid demum in hac Legatione feliciter gestum est, id totum sanctitati Vestrae acceptum refero. Si quid verò minus prosperè, id tenuitati meæ tribuo; Summa autem sanctitatis vestrae Benignitatis erit, ignoscere. Ad hæc sanctitas sua ita Viro humillimo reposuit. Vides, Dilecte Fili noster, quam ubere lætitiæ sensu urbs pene tota felicem tuum & incolumem reditum Tibi gratuletur. Vides quam effusè exultantes venerabiles Fratres nostri, Collegæ tui, tuos in amplexus occurrant. Debentur hæc eximio zelo, ac singulari prudentiæ, quibus demandatam tibi à Nobis provinciam magnificè, fideliter, ac prorsus ex hujus sanctæ sedis dignitate explevisti. Hic & nos ipsi, quemadmodum tibi dudum abeunti paternâ charitate benediximus, ita nunc te feliciter redeuntem eò, quò par est, grato animo expansis ulnis complectimur: debitas D. O. M. gratias agentes, quod charissimus in Christo Filius noster in Imperatorem Electus, avita pietate imbutus Pontificiæ nostræ in eum benevolentia officia, quæ sibi à te delata fuerunt, animo, ut asseris, adeò obsequenti exceperit, ut merirò sperare possimus, eum filiale illud studium, quod in nos & sanctam Romanam Ecclesiam tam disertis protestatus est verbis, præclarioribus in dies reipsâ comprobaturum esse argumentis. Anno MDCCXX. Sacro officio adlectus est, ut Christianum Orbem prudenti & solertissima cura Felicem præstaret; verè Imperialis dicendus, cum prudentissima consilia suggerat, quibus Orthodoxus Orbis regi Felicitate quam Auspicatissimâ queat; imò sua INTEGRITATE, PIETATE, & PRUDENTIA commeritus, qui etiam summo è folio in omnes quaquaversus Orbis partes sanctissima Mandata Imperialis Maximus expediat.*